

sau clasică, se constată o imbinare între durere și bucurie, între suferința pentru căderea omului și bucuria pentru reînvierea sufletului său. Nici o altă formă de artă nu produce acest efect misterios întâlnit în **Oedip, Regele Lear și Fedra.**

Din antichitate pînă la Shakespeare și Racine, aceste creații păreau că aparțin poetului. De atunci, „vocea tragică din teatru a devenit confuză sau a tăcut”. În realitate, ceea ce a făcut Steiner este o încercare de a ne descrie, și, pe cît posibil, de a ne explica acest proces. În acest scop, procedează la o inteligență și destul de coerentă incursiune istorică și critică în lumea tragediei și în fenomenologia tragicului. O face într-un sens larg, fără să vadă în tragedie, întotdeauna, conceptul de reprezentare teatrală, urmărind, într-un fel, o concepție medievală

asupra tragediei, care separa ideea tragicului de ideea de teatru. Cu teatrul elizabetan, în Anglia, se produce o restituire, într-o anumită măsură, a unui concept mai riguros, mai exact în materie, deoarece tragedia este apreciată la valoarea ei teatrală și scenică. La acest proces, ce implică, pe de altă parte, o anumită desprindere de tragedia antichității, un rol important l-a avut publicul, cu gustul și ideile sale, dorind substituirea nobleței autentice a poemului dramatic cu virtuțile reprezentației scenice. Se introduce, astfel, un concept de libertate în severele reguli ale teatrului grec. Primii protagoniști ai acestui proces sînt Marlowe, Kyd, John Webster, Ben Jonson, Chapman și Shakespeare, care caută forme teatrale „deschise”.

Traducere de
Dorel Lucian FILIPESCU

*„Rampă”,
acum 50
de ani,
iulie 1936*

Bucureștii sînt încinși de călduri „dropicale”. Directorii de trupă teatrală jubilează. Serile sînt mirifice în acest oraș-grădină. ● Apropo, Capitala are următoarele grădini de teatru: Marconi și Volta Buzești (în Calea Griviței), Teatrul Nou (Calea Văcărești) și Teatrul Cărbuș. ● În această vară, își dau întâlnire la Salzburg, la tradiționalul festival al muzicii, Max Reinhardt, Arturo Toscanini, Bruno Walter, Benjamino Gigli. ● Se afirmă în poezie tinerii Radu Boureanu (actor și pictor), Cicerone Theodorescu, Vlaicu Bărna. ● Tănase a convins-o pe Elena Zamora să revină la Cărbuș. În sudori, se repetă opereta **Trei fete cucuiete**. Nea Costică nu-și uită prima dragoste: s-a afirmat

într-o companie de operetă... ● Teatrul Național din Budapesta își serbează centenarul. ● André Maurois nu devine „nemuritor”. Fotoliul Academiei Franceze, pentru care s-a dat o luptă „academică”, este ocupat de criticul literar Edmond Jaloux. ● Sub tipar, la Fundații, volumul al treilea din **Mențiuni critice** de Perpessicius. A treia generație a criticii post-maioresciene trăiește anii apogeeului spiritual. ● Cînd calendarul este în flăcări, se convoacă adunarea generală a... Societății Autorilor Dramatici Români. Cum era și firesc, în sală doar cițiva „băieți”, încă netipăriți. Maestrii sînt „la răcoare”. La toamnă... ● Tot „pentru toamnă”, G. Topîrceanu anunță un voium de fabule. Nu va apărea. ● După ce a vizitat Moscova, marele regizor german Erwin Piscator se oprește la București, în drum spre Praga. Il caută, firesc, pe regizorul Soare Z. Soare, fost ucenic al lui Reinhardt. Discuția lor este consemnată fragmentar. Piscator a zis, printre altele: „Nu poți spune că ești perfect regizor, actor, dacă n-ai văzut teatru în Rusia”. ● La Arenele Ro-

mane, Ion Manolescu, Al. Critico, Maria Filotti, Ion Manu, Eugenia Ciucurescu apar în fruntea unei numeroase trupe care reînvie **Povestea soldatului de la Mărășești**, reconstituire istorică în 22 de tablouri. ● Birlic e mereu **La iarbă verde**, spectacolul Teatrului vesel condus de Sică Alexandrescu. Fusese societate la Naționalul cernăuțean, dar gloria o cunoaște acum, „la cartier” și în „centru”. Pentru el, Sică Alexandrescu și Tudor Mușatescu trudesc pe paginile unor adaptări prin care Birlic își va lua, mereu, „nasul la purtare”. ● Maria Ventura face parte din comisia pentru reorganizarea **Comediei Franceze**. ● Aurel Munteanu declară că a jucat toate genurile de teatru. Ce-i place mai mult? Comedia muzicală. Asta, fiindcă joacă la **Volta-Buzești**... Dacă juca „revistă” la **Cărbuș**, atunci... ● Victor Ion Popa a terminat romanul **Maistorașul Aurel, ucenicul lui Dumnezeu**. Va apărea în trei volume. E singura „viață” a lui Aurel Vlaicu. În raza valorii...

I. N.